

Izveštaj o boravku u Sloveniji u periodu od 05. - 09. maja 2014. godine za potrebe projekta TEMPUS JPCR-544270 (EDUVET)

Ponedjeljak 5.5.2014.

U Ljubljani smo doputovali u 11h i 30 min.

Dočekala nas je gospođa Petra Gruden i obavestila profesore sa Veterinarskog fakulteta, sa kojima je trebalo da se sastanemo. Primio nas je dr Jožko Račnik sa „Instituta za zdravstveno varstvo perutnine“. Upoznao nas je sa radom Instituta, pokazao Ambulantu za bolesti egzotičnih životinja i obdukcionu salu za živinu. Nakon toga, upoznali smo prof. dr Marjana Koseca i doc. dr Modesta Vengušta i dogovorili plan rada za naredne dane.

Utorak 6.5.2014.

I Razgovor na temu organizacije nastave na predmetu Klinička praksa

U 8 i 30h na Katedri za reprodukciju i bolesti kopitara su nas primili dr Modest Vengušt i dr Marjan Kosec. Nakon neobaveznog razgovora, postavljali smo pitanja vezana za dokumentaciju o kliničkoj praksi dr Venguštu. Razgovor smo započeli u vezi sa kliničkom praksom koju studenti pohađaju u 6. godini studija a za koju je odgovoran dr Vengušt. Najpre smo upoznati sa strukturom predmeta, odnosno sa organizacijom praktične nastave koja je podeljena na:

- Intramuralnu kliničku praksu – minimum 5 nedelja i sastoji se iz:
 - 2 nedelje – rad na klinici za male životinje (Fakultet)
 - 1 nedelja – rad na klinici za bolesti kopitara (Fakultet)
 - 1 nedelja – farmske životinje (boravak u Savinjskoj veterinarskoj postaji, dr Ožbolt)
 - 3 dana – ambulanta za bolesti egzota i živine (Fakultet)
 - 1 dan – katedra za bolesti preživara (na Fakultetu)
 - 1 dan – farma svinja (van Fakulteta pod nadzorom nastavnika)

* EAEVE daje preporuke o trajanju intramuralne prakse koje iznose od 1-6 meseci (proveriti da li semestralno ili godišnje).

* Intramuralna klinička praksa podrazumeva 24-časovno dežurstvo studenata.

- Ekstramuralnu kliničku praksu – minimum 8 nedelja i sastoji se iz:
 - 2 nedelje – rad na klinici za bolesti malih životinja (Fakultet)
 - 2 nedelje – farmske životinje (ambulante, stanice gde su studenti pod nadzorom licenciranog veterinara (mentora))
 - 2 nedelje – praksa po izboru (male ili velike životinje po izboru studenta – klinički rad u ambulantama, stanicama i klinikama)
 - javna služba (inspeksijska delatnost) – minimum 2 nedelje u ustanovi po izboru:
 - laboratorije za ispitivanje namirnica u okviru Fakulteta
 - inspeksijska služba

* Od ukupnog vremena provedenog na ekstramuralnoj praksi, najmanje šest 24-časovnih dežurstava, pri čemu najmanje četiri 24-časovna dežurstva vezano za veliku praksu (papkari i konji).

Pre početka nastave iz predmeta Klinička praksa (kraj avgusta), radi se „randomizacija“ rasporeda studenata po navedenim jedinicama intramuralne i ekstramuralne nastave (npr. studenti se nasumično raspoređuju po grupama od 2-4 studenta) (bez obzira na praznike – Nova Godina, Božić i sl.).

Kartoni sa intramuralne i ekstramuralne kliničke prakse koje je student obavio, dostavljaju se popunjeni od strane studenata, a overeni potpisom i pečatom odgovornog nastavnika ili mentora (veterinara), nastavniku koji je odgovoran za čitav predmet Klinička praksa (u ovom slučaju dr Vengušt). U kartone student unosi podatke o vrsti obavljene intervencije (kateterizacija, venepunkcija, previjanje, rektalni pregled i sl.) na odgovarajućim vrstama životinja, bez unošenja podataka o vlasniku i evidencionim brojevima životinja. Unose se samo intervencije koje je student SAMOSTALNO izvršio. Prilikom obavljanja kliničke prakse student ne dobija kopije kartona pacijenata, pri čemu je strogo zabranjeno odavanje informacija koje se tiču lečenja pacijenata (podaci o pregledu, dijagnoza, prognoza, terapija i sl.), te iz tog razloga student potpisuje izjavu - dokument o poverljivosti informacija. Ukoliko prekrši pravilo, student može da odgovara pred etičkim komitetom i može biti isključen sa studija. Svi kartoni vezani za Kliničku praksu su dati u prilogu.

KARTONI STUDENATA KOJI POHAĐAJU PREDAVANJA I KLINIČKE VEŽBE IZ KLINIČKIH PREDMETA (BOLESTI PAPPARA, KOPITARA, MESOJEDA I SL.) NE

POSTOJE. EVIDENCIJA PRISUSTVA STUDENATA NA PREDAVANJIMA I VEŽBAMA POSTOJI U FORMI PROZIVNIKA (VEŽBE) I UPISNIKA (PREDAVANJA).

Na svakoj klinici postoje baze podataka o svim pacijentima koji su lečeni od strane zaposlenih na Fakultetu. Svi podaci o jednom pacijentu male životinje, konji i egzote (anamneza, klinički pregled, dijagnostički postupci, dijagnoza i terapija) stoje u pojedinačnim fasciklama sa oznakom broja pacijenta (po uzoru na medicinsku dokumentaciju iz bolnica). Na klinikama za male životinje i konje karton određenog pacijenta se čuva 10 godina, odnosno, karton se uništava u slučaju kada prođe više od 5 godina od poslednje intervencije.

II Razgovor na temu organizacije rada na Klinikama za reprodukciju i bolesti kopitara

Odgovarajući na naša pitanja dr Vengušt nam je predstavio uslove koje treba ispuniti za funkcionisanje klinika za porodiljstvo i bolesti kopitara, kao i svu prateću dokumentaciju u vezi studenata i pacijenata.

Na pomenutim klinikama se održavaju vežbe iz kliničkih predmeta vezanih za porodiljstvo i bolesti kopitara, kao i vežbe iz predmeta Klinička praksa. Za vežbe iz kliničkih predmeta (4. i 5. godina studija) nastavnici poseduju samo prozivnike koji govore o prisustvu studenata, pri čemu pojedinačni kartoni pacijenata ne postoje. Nastavnici vode svoju internu dokumentaciju o aktivnosti studenta, broju bodova i sl., koji se prilikom polaganja ispita unose u sistem sličan našem fakultetskom informacionom sistemu. U zavisnosti od vežbe, studenti mogu dobiti propratni materijal u vidu kartona pregleda određenog organskog sistema, međutim, to je individualna stvar svake katedre. Na vežbama iz kliničkih predmeta (4. i 5. godina studija) ne postoje kartoni studenata, samo prozivnici o prisustvu na vežbama. Na izbornim oblastima koje se tiču ove klinike, studenti imaju svoje kartone u koje upisuju naziv vežbe i paktičan rad koji su obavili, bez upisivanja podataka o vlasniku, identifikacionoj oznaci životinje, terapiji i sl. Na vežbama iz predmeta Klinička praksa (6. godina studija) koje se odvijaju na ovoj klinici, studenti dobijaju kartone u koje upisuju samo intervencije koje su sami izvršili. Kartoni sadrže podatke o životinji (vrsta, rasa, pol), kratku anamnezu, sažeta klinički pregled, pri čemu se kao najvažnije ističe upisivanje vrste intervencije koju je student samostalno uradio.

Klinike za male životinje poseduju dokumentaciju o svakom pacijentu koji je primljen. Dokumentacija podrazumeva postojanje zasebnog fajla za svakog pacijenta u koji sadrži podatke

o vlasniku i životinji, anamnezu, klinički pregled, dodatne specijalističke preglede, dijagnozu, terapiju i uputstva vlasniku o merama koje treba da preduzme po odvođenju pacijenta sa klinike. U kartone pregleda i intervencija koji čine fajl svakog pacijenta se potpisuju studenti koji su prisustvovali ili izvršili neku intervenciju.

U pogledu uslova za funkcionisanje pomenutih klinika, dr Vengušt nam je skrenuo pažnju na određene pojedinosti koje su jako bitne za predstojeću akreditaciju. Naime, klinika za bolesti kopitara pored sale za preglede (opšte i neke specijalne), MORA da poseduje prostorije za smeštaj bolesnih životinja, pri čemu su fizički razdvojeni prostori za smeštaj životinja koje boluju od akutnih i hroničnih bolesti. Pored toga, klinika MORA da poseduje karantinski objekat (izolaciju) za kopitare. Klinika MORA da bude dostupna 24h dnevno sa mogućnošću izlaska na teren po pozivu vlasnika (mobilna klinika). Laboratorija za određene analize (hematologija, biohemija) ove klinike se nalazi u sklopu laboratorije na klinici za male životinje. Posebno su nam naglasili vezu koja mora postojati između svakodnevnih aktivnosti na klinici i učešća studenata u njima. Na određeni broj studenata koji su na predmetu Klinička praksa neophodno je da postoji odgovarajući broj pacijenata, da bi se ispoštovale odgovarajuće kvote (denominatori). Primera radi, klinika za bolesti konja na Fakultetu veterinarske medicine u Ljubljani na 60 studenata koji su uključeni u kliničku praksu, trebalo bi da ima više od 400 slučajeva (ne životinja) godišnje.

Klinika za reprodukciju poseduje salu za preglede i intervencije, operacionu salu za male životinje, laboratoriju za pregled i obradu semena, kao i mobilnu laboratoriju za embriotransfer. Ova klinika vrši oko 20 embriotransfera godišnje u skopu nacionalnog programa za unapređenje genetskog potencijala goveda u Sloveniji.

Sreda 7.5.2014.

I Poseta klinici za bolesti preživara

U 8h smo (doc. dr Ivan Vujanac i asistent Predrag Simeunović) posetili kliniku za bolesti preživara i u dogovoru sa dr Jože Staričem obišli farmu muznih krava izvan Ljubljane u sklopu vežbi na predmetu bolesti preživara. Na farmi smo videli praktičan rad studenata na temu upale mlečne žlezde i bolesti papaka. Od dokumentacije za studente, postoji samo prozivnik i u zavisnosti od vežbe prateći materijal za studente. Pored tematske jedinice vežbe, u zavisnosti od prisutne patologije na farmi, uvek se uradi još neka intervencija. Na vežbama iz bolesti preživara ne insistira se na samostalnom radu studenata, već zainteresovani studenti uz nadzor nastavnika mogu da vrše odgovarajuće intervencije. Po dolasku sa vežbi, u dokumentaciju koja stoji na klinici (ambulatorni protokol), upisuju se intervencije koje su izvršene na vežbama.

Klinika za bolesti preživara poseduje salu za preglede i intervencije, štale za smeštaj velikih preživara, štale za smeštaj malih preživara sa OBAVEZNIM karantinom za preživare i laboratoriju za hematološke i biohemijske analize. Deo nastave vezan za vežbe iz kliničkih predmeta (5. godina studija) na klinici za bolesti preživara potpuno ispunjava standarde EAEVE. To znači da veće grupe studenata (8-10) mogu prisustvovati vežbama na klinici ili na terenu. Ova klinika je imala problem sa malim brojem pacijenata koji se zbrine na klinici, odnosno na terenu, u odnosu na broj studenata na predmetu Klinička praksa, kao i sa 24-časovnim dežurstvima. Taj problem je prenebregnut uspostavljanjem saradnje sa dr Ožbalt Podpečanom i „Savinjskom veterinarskom stanicom“ u kojoj je dr Podpečan suvlasnik. Da bi se ostvario dovoljan broj obrađenih slučajeva oboljenja farmskih životinja prema broju studenata na predmetu Klinička praksa, dr Podpečan je angažovan na 20% radnog vremena na Fakultetu. Naime, dr Podpečan je dobio akademsko zvanje docenta, što ga kvalifikuje za održavanje vežbi iz kliničke prakse. Na taj način, Fakultet ostvaruje dovoljan broj kliničkih slučajeva vezanih za poremećaje zdravlja farmskih životinja, izlaska na teren po pozivu vlasnika (mobilna klinika) i 24-časovno dežurstvo (jako bitno za studente).

Kartoni pacijenata, uputi za laboratorijske analize, kao i plan i opis vežbi je dat u prilogu.

II Sastanak sa dr Alenkom Seliškar na klinici za bolesti malih životinja i hirurgiji

Nakon posete klinici za preživare, oko 13h smo (prof. dr Mirjana Macanović Lazarević, doc. dr Vujanac, dr Vučićević i Simeunović) se sastali sa dr Alenkom Seliškar na klinici za male životinje. Tu smo dobili informacije o medicinskoj dokumentaciji, kao i o dokumentaciji vezanoj za predmet Klinička praksa. Kartoni pacijenata sadrže sve što je prethodno već opisano. U kartone se obavezno upisuju i studenti koji su aktivno učestvovali u nekoj od izvršenih intervencija. Vlasnik dobija račun u kojem stoji cena koštanja svakog izvršenog dijagnostičkog postupka, terapije i bolničkog lečenja, kao i uputstvo o daljem zbrinjavanju po izlasku iz klinike. Samo po zahtevu, vlasnik može dobiti kompletan izveštaj o lečenju, međutim to se posebno naplaćuje. Na vežbama iz kliničkih predmeta ne postoji posebna dokumentacija za studente, samo prozivnik. Na predmetu Klinička praksa za deo vežbi koji se izvodi na ovoj klinici postoje kartoni u koje student upisuje podatke o životinji, sažet klinički pregled i intervencije koje je samostalno izvršio. U tom dokumentu se navodi samo broj kartona pacijenta, bez upisivanja identifikacionih oznaka pacijenta i podataka o vlasniku. U okviru vežbi iz kliničke prakse na klinici za male životinje može biti prisutno od 2-4 studenta, koji se raspoređuju na ambulantu, hirurgiju, dijagnostiku i sl. Na vežbama iz kliničkih predmeta (5. godina studija) može biti prisutno 6-8 studenata po nastavniku. Studenti su organizovani tako da pre podne dolaze studenti na vežbe iz kliničkih predmeta, a posle podne i tokom noći ostaju studenti sa vežbi iz kliničke prakse.

Četvrtak 8.5.2014.

I Odlazak u Savinjsku veterinarsku stanicu i sastanak sa dr Ožbalt Podpečanom

Po dolasku u Savinjsku veterinarsku stanicu (oko 60 km daleko od Ljubljane) sastali smo (doc. dr Vujanac i Simeunović) se sa dr Ožbalt Podpečanom. U cilju obezbeđivanja dovoljnog broja kliničkih slučajeva za studente, vezanih za farmske životinje, kao i funkcionisanja mobilne klinike, Veterinarski fakultet iz Ljubljane je sklopio ugovor o habilitaciji (uključivanje dr Podpečana u nastavu i sticanje akademskog zvanja docenta) i zapošljenju sa dr Podpečanom. To znači da 2-3 studenta svake nedelje dolazi u Savinjsku veterinarsku stanicu (gde imaju obezbeđen smeštaj) gde odrađuju vežbe iz predmeta Klinička praksa. Studenti odlaze na terenske intervencije i samostalno izvode pojedine (pod nadzorom dr Podpečana), pri čemu se sve upisuje u već pomenute kartone koje student vodi. Studenti su dužni da imaju 24-časovno dežurstvo po rasporedu koji sami formiraju. U ovoj stanici se izvodi i intramuralna i ekstramuralna klinička praksa. Kod intramuralnog dela, dr Podpečan u knjigama predviđenim za to, vodi evidenciju samo o kliničkim slučajevima u kojima su studenti aktivno učestvovali (bez podataka o vlasnicima i identifikacionim oznakama životinja). Evidencija je podeljena prema vrstama životinja. Urgentne intervencije se posebno naglašavaju. Za ekstramuralni deo postoji posebna evidencija.

Savetovali su nas da na naš broj studenata 1-2 učesnika u kliničkoj praksi za farmske životinje treba da ima habilitaciju, ostali učesnici mogu imati samo ugovor o delu (nije nužno da ih Fakultet plaća).

Izuzetno je bitno da svaki student na kliničkoj praksi izvršava samostalno što više različitih intervencija.

Petak 9.5.2014.

I Odlazak na farmu ovaca i mini mlekaru Vremšćici u vlasništvu Veterinarskog Fakulteta

Sa dr Venguštom smo (doc. dr Vujanac i Simeunović) obišli farmu ovaca autohtone rase Kraška pramenka. Farma ovaca funkcioniše po tipu organske proizvodnje i broji oko 300 odraslih grla. Ovce se muzu, pri čemu se mleko najviše koristi za proizvodnju sira u mini mlekari nedaleko od farme. Jagnjad se prodaje najviše tokom Uskršnjih praznika. Pohvalili su se da svu jagnjad i sir koji proizvedu brzo prodaju.

Na farmi studenti odrađuju ekstramuralni deo kliničke prakse pod nadzorom veterinara koji je zaposlen na farmi. Studenti dolaze najčešće u sezoni jagnjenja i tada pomažu veterinaru i ostalim radnicima.

OPŠTE

Posebna pažnja se posvećuje biblioteci i računarskom centru na Fakultetu.

ZANIMLJIVOST

Dr Vengušt nam je naveo razlog zbog kog su dobili nezadovoljavajuću ocenu pri prvoj poseti akreditacionog tela. Naime, nije postojalo zvono na klinikama koje bi omogućilo 24-časovnu dostupnost vlasnicima životinja!

NAJBITNIJI PODACI KOJE SMO DOBILI TOKOM RAZGOVORA SA NASTAVNICIMA

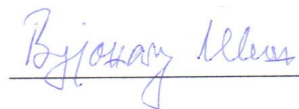
- klinika da ispunjava sve prethodno navedene uslove (bolnice, karantini po vrstama, 24-časovno dežurstvo, mobilna klinika)
- odgovarajući broj kliničkih slučajeva po studentu u toku godine (određen denominatorima)
- **JAKO DOBRO PROUČITI SOP-ove !!!!!!!**

- dokumentacija o studentima i pacijentima kako je prethodno opisano
- mobilna klinika – ostvariti saradnju po ugledu na Savinjsku veterinarsku stanicu
- STUDENTI MORAJU DA POTVRDE NAVODE KOJE STE DALI ČLANOVIMA KOMISIJE ZA AKREDITACIJU (ispituju se i studenti, bilo je slučajeva u Poljskoj da se priče nastavnika i studenata ne slažu)

Beograd, 19.05.2014. godine

Potpisnici Izveštaja:

Doc. dr Ivan Vujanac

Handwritten signature of Ivan Vujanac in blue ink, written over a horizontal line.

Assistant Predrag Simeunović

Handwritten signature of Predrag Simeunović in blue ink, written over a horizontal line.